

Beleidskader

Het beleid van het Rijk, de provincie Utrecht, het waterschap HDSR en de gemeente Utrecht is gericht op een duurzaam en robuust waterbeheer. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen (indien doelmatig) de waterkwaliteitsstrits 'gescheiden inzamelen-gescheiden afvoeren-gescheiden verwerken' en de waterkwantiteitsstrits 'water vasthouden-bergen-vertraagd afvoeren' te worden gehanteerd. Per overheidsniveau is het waterbeleid in de onderstaande beleidsdocumenten verankerd:

- Rijksbeleid: waaronder andere Vierde Nota Waterhuishouding, Vijfde Nota RO, WB21, NBW, Waterwet;
- Provinciaal beleid: waaronder Nota Planbeoordeling, Waterhuishoudingsplan, Beleidsplan Milieu en Water, Streekplan;
- Gemeentelijk beleid: Gemeentelijk Rioleringsplan 2011-2014 (de gemeente heeft de zorgplicht voor de inzameling en het transport van afvalwater, het inzamelen en verwerken van overtollig hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast. Het actuele beleid hiervoor is vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2011-2014.);
- Waterschapsbeleid: Waterstructuurvisie 2002, Waterbeheerplan 2010-2015 (zie bijgevoegde bijlage 'Beleidskader HDSR'), Beleidsregels 2010 Keur 2009, Keur (het HDSR heeft de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater in het plangebied. Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. De belangrijkste verordening is de keur).

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag van het oppervlaktewater in het plangebied ligt, vanwege de verschillen in functies en belangen, bij een aantal instanties:

Rijkswaterstaat heeft de zorg voor het waterstaatkundig-, het waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het Amsterdam-Rijnkanaal en is formeel-juridisch bevoegd gezag van het waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheer in de havens. Rijkswaterstaat is tevens bevoegd gezag en beheerder van de primaire waterkeringen in het plangebied;

De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor het waterstaatkundig beheer en het reguliere (operationele) waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheer van de havens;

De provincie Utrecht is bevoegd gezag en beheerder van de bermsloten aan weerszijden van provinciale wegen;

- Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) is verantwoordelijk voor het functionele kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater en beheerder van (enkele) primaire, regionale en 'overige' waterkeringen in hun beheergebied.

Waterbeheer

Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zorgt voor het lokale en regionale waterbeheer in Midden-Nederland. Voor veilige dijken, schoon oppervlaktewater en droge voeten. De ligging van waterkeringen, primaire watergangen en persleidingen die in beheer zijn bij het waterschap is te downloaden via de Datadeler van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Keur

Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. Aanpassingen aan het bestaande waterhuishoudingsstelsel moeten door het Hoogheemraadschap worden vergund. Er geldt een vergunningsplicht op grond van de belangrijkste verordening, de "Keur" (ex artikel 77 en 80 van de Waterschapswet).

In de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 staan verboden en geboden die betrekking hebben op oppervlaktewatergangen, waterkeringen en grondwater. De verboden betreffen die handelingen en gedragingen die in principe onwenselijk zijn voor de constructie of de functie van oppervlaktewatergangen, waterkeringen of grondwatergangen. De geboden geven de verplichtingen aan om deze waterstaatswerken in stand te houden.

In de Keur is daarnaast bepaald dat 'beschermingszones' voor watergangen en waterkeringen in acht dienen te worden genomen. Het komt erop neer dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het Waterschap gebouwd en opgeslagen mag worden. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit van een waterkering en/of de veiligheid ervan wordt aangetast, de berging (incl. aan- en afvoer) van de watergang wordt verminderd of het onderhoud wordt gehinderd.

Eventuele vergunningen worden alleen verleend als waterstaatkundige belangen niet in het gedrang komen. Bij het verlenen van een vergunning worden deze belangen altijd afgewogen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de verbrede doelstellingen van de Waterwet, te weten de samenhang met chemische en ecologische aspecten en de vervulling van maatschappelijke functies van watersystemen.

Watervergunning

Ten behoeve van het dempen en graven, aanleggen van vlonders en steigers en bouwen in en langs water is een Watervergunning van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden noodzakelijk. Alle wateraspecten (inclusief de Keur-aspecten) worden in de watervergunning geregeld. Ook tijdelijke onttrekkingen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden zijn vergunningsplichtig, evenals tijdelijke lozing van bemalingswater op oppervlaktewater. Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet.

Ook rechtstreekse afvoer van hemelwater naar oppervlaktewater is vergunning- of meldingplichtig in het kader van de Waterwet. Voor nieuwbouw (indien niet-omvangrijk) kan volstaan worden met een melding. Het toepassen van uitlogende materialen (lood, koper, zink en bitumen) zonder KOMO-keurmerk op oppervlakken die rechtstreeks lozen op oppervlaktewater is niet toegestaan.

Oppervlaktewater

In of nabij de gebieden die onderdeel zijn van de veegbestemmingsplannen Stad en Leidsche Rijn bevindt zich oppervlaktewater. Watergangen zijn belangrijk voor het ontvangen, bergen en afvoeren van (overtollig) water en het reguleren van grondwater. Afhankelijk van de functie en het belang van een watergang, maakt het waterschap onderscheid tussen primaire, secundaire en tertiaire watergangen.

Keur

Om het goed functioneren van de afzonderlijke watergangen en het totale watersysteem te waarborgen, heeft het waterschap regels opgesteld, de zogenaamde 'Keur'. Hierin geeft het waterschap aan wat met betrekking tot het watersysteem wel en niet is toegestaan en onder welke voorwaarden. In de Keur en de leggers is tevens vastgelegd wie voor een watergang of -kering onderhoudsplichtig is en welke voorwaarden van toepassing zijn. Het waterschap controleert of aan deze verplichtingen is voldaan.

Legger

Een legger is een verzameling van kaarten en profielen waarop staat aangegeven waar watergangen (en waterkeringen) liggen en welke afmetingen ze (minstens) hebben. Ook bevat de legger een toelichtende tekst en een uitgangspuntennota, waarin onder andere staat wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van de watergangen en kunstwerken. Een legger geeft de geografische begrenzing aan waarop deze regels van toepassing zijn. Op die manier vormen de legger en keur als twee-eenheid de juridische basis voor ligging, afmeting en het beheer en onderhoud van het watersysteem. Op dit moment zijn er vier vastgestelde leggers. Drie voor keringen en een voor oppervlaktewateren (de watergangen en bijbehorende kunstwerken).

Beschermingszone's

De breedte van de beschermingszone is vastgesteld door het waterschap in de Keur van 2009. Voor primaire watergangen geldt een beschermingszone van vijf meter vanuit de insteek. Bij tertiaire watergangen is een beschermingszone van twee meter vanuit de insteek van toepassing. Primaire en tertiaire watergangen dienen op de plankaart ('verbeelding') met de bestemming 'Water' bestemd te worden.

De status van de watergangen is van belang voor de breedte van de beschermingszone (en schouwstrook): een aan een waterstaatswerk grenzende zone die als zodanig in de legger is opgenomen en waarin ter bescherming van dat waterstaatswerk voorschriften krachtens de keur van toepassing zijn. De genoemde bepaling beoogt te voorkomen dat de stabiliteit van het profiel en/of veiligheid wordt aangetast, de aan- en/of afvoer en/of berging van water wordt gehinderd dan wel het onderhoud wordt gehinderd.

Om goed beheer te kunnen waarborgen, voert het waterschap onderhoudstaken uit en toetst of bij de aanleg van werken ter plaatse van oppervlaktewatergangen en in beschermingszones voldaan is aan de algemene en specifieke criteria. Over het algemeen geldt dat het aanleggen van werken ter plaatse van dan wel in de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam negatieve gevolgen kan hebben voor het functioneren van het watersysteem.

Wateropgave

Verhard, afvoerend oppervlak

Bij een ruimtelijke ontwikkeling is de wateropgave en de benodigde watercompensatie afhankelijk van de aard en omvang van de toename aan verhard, afvoerend oppervlak en van de omgang met het hemelwater. Om de waterhuishouding op orde te houden, versnelde afvoer van hemelwater en ongewenste peilstijgingen en wateroverlast te voorkomen, zijn bij een verhardingstoename van meer dan 500 m² binnen de bebouwde kom en bij meer dan 1000 m² buiten de bebouwde kom maatregelen vereist (administratieve ondergrens).

Conform de 'Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' en de 'Beleidsregels op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' (geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2010) dient de toename van verhard, afvoerend oppervlak met 15% gecompenseerd te worden, bij voorkeur met nieuw extra wateroppervlak. Dempingen dienen voor 100% gecompenseerd te worden, in principe in hetzelfde peilgebied waar de demping plaatsvindt.

Omgang hemelwater

Conform het voorgenoemde gemeentelijke en waterschapsbeleid dient het hemelwater bij sloop-nieuwbouwontwikkelingen zoveel mogelijk lokaal worden verwerkt. Het doel van dit beleid is om de oorspronkelijke, voorstedelijke waterhuishouding zoveel mogelijk te benaderen en de riolering en de zuivering minder te belasten met schoon hemelwater.

De gemeente Utrecht wil ruimtelijke ontwikkelingen optimaal benutten om te komen tot een duurzame omgang met het hemelwater. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen (indien doelmatig) de waterkwaliteitstrits 'gescheiden inzamelen-gescheiden afvoeren-gescheiden verwerken' en de waterkwantiteitstrits 'water vasthouden-bergen-vertraagd afvoeren' gehanteerd te worden.

Infiltreren

Voor schone verhardingen (daken en verblijfsgebieden) die zich naast of nabij (robuust) oppervlaktewater bevinden, is rechtstreekse lozing van hemelwater op het oppervlaktewater een doelmatige oplossingsrichting. Voor schone verhardingen (daken en verblijfsgebieden) die niet in de nabijheid van oppervlaktewater zijn gesitueerd, heeft verwerking van hemelwater via infiltratie de voorkeur vanwege het duurzame karakter ervan (vasthouden en bergen).

Ten behoeve van de bepaling van haalbaarheid en effectiviteit van infiltratie dient onderzocht te worden wat de lokale ontwateringsdiepte, bodemopbouw en bodemdoorlatendheid is. Voor de toepassing van een lokale infiltratievoorziening zijn dit belangrijke randvoorwaarden. Een bovengrondse infiltratievoorziening heeft de voorkeur boven een ondergrondse infiltratievoorziening.

Bij toepassing van waterpasserende verharding in de openbare ruimte dient het ontwerp ervan gericht te zijn op een robuuste systeemwerking en een optimaal beheer en onderhoud in de gebruiksfase. Het ontwerp dient te voldoen aan de ontwerpeisen van de gemeente Utrecht die zijn opgenomen in het vigerend Handboek Inrichting Openbare Ruimte (onderdeel riolen, rioolgemalen en drainage).

Waterkeringen

Belang

In of nabij de gebieden die onderdeel zijn van de veegbestemmingsplannen Stad en Leidsche Rijn bevinden zich wellicht (water)keringen. Waterkeringen zijn verdeeld in typen keringen: de primaire waterkeringen en kleinere dijken of kaden: de regionale en overige waterkeringen.

Primaire waterkering

Het waterschap HDSR is beheerder van enkele primaire waterkeringen, in totaal 81 kilometer. Voor deze keringen stelt het waterschap leggers vast. Het waterschap is verplicht om elke zes jaar een toetsing van de primaire keringen uit te voeren en de resultaten te rapporteren aan het Rijk. Het Rijk stelt de normen vast. Voor het plangebied is de primaire kering Meerndijk van belang.

Legger

De ligging en afmetingen van de primaire keringen zijn vastgelegd in leggers, dit zijn verzamelingen kaarten en profielen. Zie Leggers van watergangen en – keringen. De leggers zijn belangrijk bij het bepalen of voor activiteiten als bouwen, graven of planten op de dijk vergunning moet worden aangevraagd.

Beheer

De veiligheid van primaire keringen wordt voor een belangrijk deel bepaald door het soort beheer dat wordt uitgevoerd. Een stevige, onbeschadigde grasmat is van het grootste belang. Ook is in de winter het risico van hoog water groter, vandaar dat er van 1 oktober tot 1 maart niet gewerkt mag worden aan de dijk. In het Beheersplan primaire waterkeringen beschrijft het waterschap hoe het wil omgaan met beheer en onderhoud.

'Niet-direct-kerende primaire waterkering'

Bedrijventerrein Lage Weide wordt doorsneden door een primaire waterkering (type c) die de status van 'niet-direct-kerende primaire waterkering' heeft. De kering valt in de huidige situatie samen met de wegen Elektronweg, Reactorweg, Lageweideviaduct, Isotopenweg en Kanaaldijk en vormt de scheiding tussen de dijkringen 44^[5] en 14^[5].

Voor de werkzaamheden aan of nabij de primaire waterkering is op grond van de Waterwet een Watervergunning noodzakelijk. De 'Keur' is alleen van toepassing op waterkeringen die hoor het waterschap HDSR beheerd worden.

Rijkswaterstaat is als waterkeringbeheerder de vergunningverlenende instantie. Nieuwe ontwikkelingen op of nabij de waterkering zullen door Rijkswaterstaat worden getoetst aan de hydraulische randvoorwaarden, de in 2009 vastgestelde legger en de leidraden VTV.

Regionale keringen

Het waterschap beheert 316 kilometer regionale keringen. De regionale keringen zijn heel verschillend van karakter. Op sommige locaties zijn ze duidelijk herkenbaar. Op andere plekken is dat veel minder het geval: er ligt bijvoorbeeld een weg op de kering of er staan huizen op.

Normen

Ook voor de regionale keringen zijn normen vastgesteld, die afhankelijk zijn van het risico op economische schade na het bezwijken van de waterkering. Hoe groter de gevolgen van een breuk in de kering, hoe hoger de veiligheidsklasse. De provincies stellen de normen vast en zien er op toe dat het waterschap er aan voldoet. Afgesproken is, dat alle regionale keringen in het gebied van De Stichtse Rijnlanden in 2020 aan de normen voldoen.

Toetsing

Het waterschap is verplicht om regelmatig te toetsen of de regionale keringen voldoen aan de normen. In juni 2012 is dit voor het laatst gebeurd. De vorige (globale) toetsing was in 2008; in de Veiligheidstoetsing Regionale waterkeringen 2008 zijn de resultaten van deze (globale) toetsing vastgelegd. De regionale keringen die niet voldoen aan de toetsing zijn opgenomen in het Groot Onderhoudsplan regionale keringen (GOP). In het GOP staat aangegeven wanneer welke kering wordt aangepakt. De meest risicovolle worden het eerst aangepakt. In juni 2011 heeft het Algemeen Bestuur van De Stichtse Rijnlanden ingestemd met de laatste versie van het GOP.

Legger

De ligging van de regionale waterkeringen is in 2011 vastgelegd in een legger.

Overige waterkering (beheer HDSR)

Het waterschap beheert 271 kilometer overige keringen. Voor deze keringen stelt het waterschap zelf de normen op. In 2011 stelt het waterschap een legger voor deze keringen op.

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft april 2013 het voornemen om een aantal 'overige waterkeringen' op te heffen en voor de overblijvende veiligheidsnormen vast te stellen. Overige waterkeringen zijn kleine dijkjes, die een beperkte functie hebben in het voorkomen van overstromingen.

Een aantal waterkeringen is echter niet meer nodig om het achterland te beschermen. Ook is er geen noodzaak meer om beperkingen aan het grondgebruik te stellen op die locaties. Deze waterkeringen kunnen daarom hun functie verliezen. Het waterschap wil de functie laten vervallen van de waterkeringen langs/in:

- Kromme Rijn (gemeente Bunnik en Utrecht);
- Laagraven (gemeente Houten, Nieuwegein en Utrecht);
- Merwedekanaal, Vaartsche Rijn, Stadsgrachten, Kerkeindsche Vaart, Voorboezem De Meern (gemeente Utrecht);
- Vecht: westzijde (gemeente Utrecht en Stichtse Vecht) en oostzijde (vanaf de Weerdsluis tot de Franciscusdreef, gemeente Utrecht).

Bij vaststelling en uitvoering van deze ontwerp-keurwijziging is er, op het deel van de Vecht (tussen Franciscusdreef en Slotlaan) na, geen sprake meer van 'overige' waterkeringen binnen het grondgebied van de gemeente Utrecht die door het waterschap beheerd worden.

Overige waterkering (beheer RWS)

Rijkswaterstaat is bevoegd gezag en beheerder van de kade langs het Amsterdam-Rijnkanaal, het waterschap HDSR is bevoegd gezag en beheerder van de kade langs het Merwedekanaal. De gemeente Utrecht is beheerder van de kaden langs de insteekhavens.

De kade langs het Amsterdam-Rijnkanaal (uitgezonderd de insteekhavens) heeft een waterkeringszone van 30 meter vanuit de beschoeiing waarbinnen in het kader van de Waterwet alle werkzaamheden of activiteiten vergunningsplichtig zijn. Omdat er geen sprake is van een waterkering met een fysiek dijklichaam met taluds en een zichtbare kruin en teen, wordt er door RWS geen onderscheid gemaakt in kernzone, beschermingszone en buitenbeschermingszone. Deze waterkering dient in het bestemmingsplan met een zone van 30 meter verankerd te worden middels de bestemming 'waterstaat-waterkering'. Het bestemmen van de waterkering inclusief beschermingszones in het bestemmingsplan is een vereiste conform de aanvulling van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening, dat op 1 oktober 2012 in werking is getreden.

Kade Merwedekanaal

De kade langs het Merwedekanaal heeft een waterstaatswerkzone/kernzone van 15 meter vanuit de beschoeiing waarbinnen in het kader van de Waterwet alle werkzaamheden of activiteiten vergunningsplichtig zijn. Deze zone dient te worden opgenomen op de verbeelding met de bestemming 'Waterstaat-Waterkering'. Naast deze waterstaatswerkzone/kernzone ligt een 50 m brede beschermingszone. Deze zone hoeft niet op de verbeelding te worden opgenomen. Ontgravingen binnen deze beschermingszone zijn echter wel watervergunningplichtig.

Beleid

Voor werken ter plaatse van primaire, regionale en overige waterkeringen gelden de volgende algemene toetsingscriteria ten aanzien van onderhoud en inspectie: De activiteit mag geen hinder veroorzaken voor het efficiënt kunnen uitvoeren van onderhoud en inspectie aan de waterkering. Dit houdt in dat ook eisen gesteld kunnen worden aan de activiteit, die het onderhoud van de waterkering bevorderen. Daarnaast dient een eventuele onderhoudsstrook vrijgehouden te worden en toegankelijk te zijn voor onderhoud en inspectie. Een vergund object moet in goede staat van onderhoud worden gehouden. De vergunninghouder is onderhoudsplichtig voor de waterkerende onderdelen van het object.

Er mogen tussen 1 oktober en 1 april van ieder jaar geen werkzaamheden plaatsvinden die mogelijk het waterkerend vermogen van een waterkering negatief beïnvloeden. Het betreft met name werkzaamheden waarbij in of naast de waterkering wordt gegraven of waarbij de bekleding van het dijklichaam wordt veranderd of verwijderd. Bij voorgenomen activiteiten in de beschermingszone van de waterkering dient een Watervergunning te worden aangevraagd bij het waterschap.

Ruimtelijke consequenties

Het functioneren van ondergrondse en bovengrondse voorzieningen ten behoeve van de inzameling en het transport van afvalwater, de inzameling en verwerking van overtollig hemelwater en het voorkomen van structurele grondwateroverlast, dient te zijn gewaarborgd. De mate van functioneren is afhankelijk van de conditie en de dimensies van de voorzieningen. Het huidige ruimtebeslag en afmetingen van bv. riolering, rioolgemalen, persleidingen, watergangen, wadi's en infiltratievoorzieningen is dus essentieel voor een goede systeemwerking. Verkleining of aanpassing hiervan (bv. het verwijderen van een greppel of wadi) heeft directe consequenties voor het functioneren van de voorzieningen en is niet toegestaan zonder compenserende maatregelen.

Grondwater

In of nabij de gebieden die onderdeel zijn van de veegbestemmingsplannen Stad en Leidsche Rijn bevinden zich wellicht grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones. De provincie Utrecht stelt met het strategisch grondwaterbeleid de kaders vast voor de uitvoering van het grondwaterbeheer door de waterschappen. Het waterschap is bevoegd gezag voor het verstrekken van vergunningen of het behandelen van meldingen ten behoeve van grondwateronttrekkingen (afhankelijk van hoeveelheden).

Onttrekkingen (provincie Utrecht)

De provincie Utrecht zorgt, samen met partners zoals waterschappen en waterbeheerders, voor schoon grondwater in de goede hoeveelheden. In de provincie Utrecht is grondwater de voornaamste bron voor drinkwaterbereiding. Veel waardevolle natuur is afhankelijk van de grondwaterstand. Dat geldt ook voor landbouw en bebouwing. Grondwater wordt bovendien weggepompt voor industriële doeleinden of beregening. Ook de ondergrondse opslag van energie maakt steeds intensiever gebruik van grondwater.

Voor het drinkwater en de natuur moet het grondwater natuurlijk schoon zijn. Daarom heeft de provincie beschermde zones rondom onttrekkingen voor drinkwater aangewezen. Voor diverse grondwaterstudies (o.a. berekening intrekgebieden winningen, verdrogingsonderzoek) maakt de provincie gebruik van grondwatermodellen. Hiermee kunnen de gevolgen voor het grondwatersysteem worden berekend. In het deelplan Kaderrichtlijn Water staat wat de provincie doet om het grondwater schoon te houden. Al deze belangen kunnen met elkaar in conflict komen. Hiervoor is beleid nodig. Het Grondwaterplan brengt alle grondwatertaken van de provincie bijeen.

Om het gebruik van grondwater duurzaam op elkaar af te stemmen is beleid en regulering nodig. Voor grote onttrekkingen van grondwater is in het algemeen een vergunning vereist. Voor kleinere onttrekkingen is geen vergunning nodig maar moet men zich wel aan algemene regels houden.

Op de grondwaterbeschermingskaart van de provincie Utrecht staan grondwaterbeschermingsgebieden, 100-jaarszones, waterwingebieden en boringsvrije-zones van drinkwaterwinningen door waterleidingbedrijven in de provincie Utrecht.

Boringvrije zone

Binnen de boringsvrije zone gelden regels en voorschriften ten aanzien van het maken van boorputten, grond- en funderingswerken die verwoord zijn in het 'Besluit Boringen en Funderingen provincie Utrecht 2003'. De regels zijn bedoeld om de kleilaag in stand te houden die het grondwater beschermt tegen verontreinigingen. Onderstaand zijn de relevante verbodsbepalingen uit dit besluit opgenomen:

1. Het is in boringsvrije zones en in grondwaterbeschermingsgebieden buiten inrichtingen verboden om:

a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben,

b. grond- of funderingswerken in de bodem uit te voeren of te hebben, op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld.

3. Het verbod geldt niet voor:

a. het onderzoeken of saneren van de bodem krachtens de Wet bodembescherming, mits degene die deze handelingen verricht alle maatregelen treft die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde het risico van verticale verspreiding van verontreinigingen als gevolg van deze handelingen te voorkomen, dan wel teneinde die verspreiding zoveel mogelijk ongedaan te maken;

b. handelingen in het kader van een op basis van de Ontgrondingenwet verleende vergunning.

Zorgplicht (gemeente Utrecht)

De gemeente heeft per 1 januari 2008, voortkomend uit de nieuwe wet 'Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken', de zorgplicht om in openbaar gemeentelijk gebied maatregelen te treffen om "structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of beperken". Dit is alleen zo als het nemen van maatregelen doelmatig is en het niet onder de verantwoordelijkheid van het waterschap of de provincie valt. De nieuwe gemeentelijke grondwaterzorgplicht stelt de gemeente Utrecht beter in staat een bijdrage te leveren aan de aanpak van grondwaterproblemen in het bebouwde gebied.

Verantwoordelijkheden

De zorgplicht heeft het karakter van een inspanningsplicht. Dat wil zeggen dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor handhaving van het grondwaterpeil in bebouwd gebied. De wetgeving geeft aan dat de burger met grondwateroverlast bij de gemeente met zijn probleem terecht moet kunnen: de gemeente is het eerste aanspreekpunt voor de burger.

De perceelseigenaar is op eigen terrein zelf verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen tegen grondwateroverlast. Deze verantwoordelijkheid geldt ook voor de gemeente als eigenaar van de openbare ruimte. De perceelseigenaar is verantwoordelijk voor de staat van zijn woning en perceel, voor zover deze problemen niet aantoonbaar worden veroorzaakt door onrechtmatig handelen of nalaten van de buur (overheid of particulier). Bij grondwaterproblemen mag dus in de eerste plaats van de perceelseigenaar worden verwacht, dat hij de vereiste waterhuishoudkundige en/of bouwkundige maatregelen neemt.

criterium

Grondwater wordt in de openbare ruimte door de gemeente als overtollig beschouwd indien het ontwateringscriterium van 0,7 meter beneden de as van de weg gedurende meerdere jaren langer dan vijf aaneengesloten dagen per jaar wordt overschreden en als dit daadwerkelijk als grondwateroverlast wordt ervaren. Voor grootschalig openbaar groen en parken wordt gestreefd naar een ontwateringsdiepte van tenminste 0,5 m beneden maaiveld. Afhankelijk van de begroeiing kan hier in overleg met de groenbeheerder van worden afgeweken.

Riolering

Persleiding HDSR

In of nabij de gebieden die onderdeel zijn van dit bestemmingsplan bevinden zich wellicht persleidingen voor het transport van vuilwater naar rwzi's die in eigendom en beheer bij het waterschap zijn.

Het opnemen van beschermingszone's van rioolpersleidingen op de plankaart heeft een regionaal en lokaal belang:

- Het opnemen van een rioolpersleiding, inclusief een beschermingszone heeft een 'signaalfunctie' richting burgers. Voor de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan wordt in een vroeg stadium duidelijk dat niet alle voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk zijn in deze zone (ruimtelijke beperking). Er moet rekening worden gehouden met de ligging van een rioolwaterpersleiding;
- met een in het bestemmingsplan vastgelegde planologische bescherming wordt een veilige onderhoudszone gecreëerd. Het aangeven van zo'n strook in het bestemmingsplan zorgt ervoor dat de bereikbaarheid van de leidingen voor onderhoud wordt gewaarborgd, ook wanneer deze zich op particuliere terreinen bevinden;

In het handboek buisleidingen in bestemmingsplannen worden de volgende leidingen vermeld als planologische relevante leidingen (Bron: Ministerie van Infrastructuur en milieu, 2010): Welke leidingen planologisch relevant zijn en worden opgenomen in het bestemmingsplan is aan het bevoegd gezag. Dit kunnen bijvoorbeeld gasleidingen zijn met een lagere druk dan 16 bar en een diameter van 40 cm of meer. Leidingen met een regionale functie, effluentleidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties, afvalwaterpersleidingen met bepaalde diameter, bovengrondse en ondergrondse hoogspanningsleidingen.